

ב"ה, ג' אב תשע"ד
30 יולי 2014

לכבוד
וועדת רכישות

שלום רב,

הנדון: בקשה לרכישת ספר + ערכה מסכת אבות

בהמשך לפרטיכל מיום 28.07.2014 בדיון 669 פניה 245 ולאור בקשת הוועדה להלן סקירה וחוות דעת אודות בחירת ספק יחיד

א. תקציר:

ספרי לימוד הנלמדים במוסדות החינוך הינם ספרי לימוד שאושרו על ידי וועדה מקצועית של משרד החינוך לאישור ספרי לימוד המקבלת אף חוות דעת מצוות תחום הדעת. הוצאות הספרים וספרי הלימוד המאושרים מפורסמים לציבור באתר האינטרנט של משרד החינוך בכתובת:

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Mazkirut_Pedagogit/sifreilimud/SfarimMeoshari/m/reshimot.htm

אשר על כן, תהליך הבדיקה של הוצאות הספרים ומגוון הספרים הקיימים בתחום מבוסס על עיון ברשימת ספרי הלימוד המאושרת של משרד החינוך, ורשימת ההוצאות לאור המאושרות עבור מקצוע הוראת התושב"ע בחמ"ד. פרטי הבדיקה של רשימת ההוצאות לאור המאושרות וספרי הלימוד המאושרים ואי התאמתם לצורכי התוכנית המבוקשת יפורטו להלן בסעיפים 1,2.

עוד כללה הבדיקה עיון בחומרי הלימוד וההוצאות הקודמות שהוציא מכון מופ"ת בראשות הרב שינובר, פרטי 1. לא נמצא ספר לימוד העוסק באופן מקיף בכל ששת פרקי הלימוד של מסכת אבות בעיבוד דידקטי לתלמיד

2. לא מצאה הוצאה לאור מאושרת על ידי משרד החינוך בתחום ספרי לימוד תושב"ע שלה חומר לימודי תואם או נסיון מקצועי נדרש בעיבוד ספרות קנונית בכלים דידקטיים פדגוגיים

3. החיבורים שהוצאו לאור על ידי מכון מופ"ת במשך השנים, אושרו על ידי צוותי המקצוע בחמ"ד והם מהווים ספרות הוראה לתחומי העשרה בתושב"ע, תוך שמירה על נאמנות לטקסט הקנוני יחד עם עיבוד דידקטי פדגוגי ופרשנות מותאמת לתלמיד ולמורה.

4. אשר על כן באתי לכלל המלצה להמליץ על מכון מופ"ת כספק יחיד עבור הוצאת ספר לימוד למסכת אבות, לתלמידי כיתות חטה"ב כחלק מלימודי העשרה. הלימוד יכלול לימוד החומר הנדרש, פרשנות מודרנית, שאלות מאתגרות ובסופו אף ישתתפו הלומדים בחידון (בית ספרי/ מחוזי/ ארצי).

ב. עיקרי הבדיקה:

1. **תוכנית הלימודים:** מסכת אבות כלולה בתוכנית הלימודים בתושבי"ע לכיתות ז – ט, אולם תוכנית הלימודים מתייחסת ללמידה חלקית בלבד, של לקט וחומר מיקוד בתוך המסכת. בכל שנת לימודים מקיף התלמיד פרק אחד או חלקו בלבד (מצ"ב קישור לאתר תוכנית הלימודים:
[http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Mazkirut_Pedagogit/ToshbaMmd/TochnyotLim\(udim/TochnitPerut/TochnitLimudimmishna.htm](http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Mazkirut_Pedagogit/ToshbaMmd/TochnyotLim(udim/TochnitPerut/TochnitLimudimmishna.htm)

2. **ספר לימוד:** ספרי הלימוד המאושרים על ידי משרד החינוך להוראה ולמידה של תוכנית הלימודים בתושבי"ע ובכלל זה של משניות ופרקים במסכת אבות הינם ספרי מקור בלבד ללא עיבוד דידיקטי – פדגוגי. מצ"ב קישור למאגר ספרי הלימוד המאושרים (ההוצאות והספרים המאושרים להוראת משנה: משניות קהתי, משנה סדורה, משנה קב ונקי וכדו')
http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Mazkirut_Pedagogit/sifreilimud/SfarimMeosharim/reshimot.htm

3. מכון מופ"ת בראשות הרב שינובר

בפועל רב השנים התמחה הרב שינובר בהפקת חומרים מעובדים המשלבים מסורת וחדוש. וכן בהפקת חומרי לימוד תוספתיים בתחומי היהדות. חומרי הלימוד זכו להד נרחב ולמשוב מיטבי מאת אנשי החינוך, מנהלים ומחנכים. זאת ועוד, בעיבוד החומרים הצליח הרב שינובר לעורר סקרנות ורצון ללמידה של חומר לימודי תוספתי שאינו בתוך תוכנית הלימוד. העיבוד הדידיקטי – פדגוגי יחד עם המחוייבות להעמקה ודייקנות בתחום הדעת סייעו למורים להביא את התלמידים ללמידה סקרנית ומעילה בתחום שאופיין בהיותו דתי- תורני העשרתי.

4. עיבוד והפקת ספר לימוד – דגשים ייחודיים

בפניה לספק היחיד אנו מבקשים להזמין ספר שישולב בו מחד הטקסט הקנוני תוך שימוש בביאור פרשני מסורתי יחד עם פרוש מודרני בשפה מותאמת לתלמידים. כמו כן ישלב הספר גם הסברים וחומרי עיון במתודולוגיה דידיקטית המשלבת: שאלות עיון והרחבה, קטעי עיון ותוספת, שאלות לחזרה, הנחיה לאיתור מילות מפתח, מילון מושגים ומונחים, תקצירי תולדות חכמים ודברי ימי העם ומורשתו. עיבוד תכני זה לא זו בלבד שאינו חלק מתוכנית הלימודים ואף אינו נמצא בין ספרי הלימוד המאושרים, אלא הוא מהווה חידוש בעבור תכני הלימוד בחמ"ד. בהיותו מגוון, מודרני, משלב מסורת וחדוש, ומותאם לרוח הלמידה והחינוך של מוסדות החמ"ד. כמו כן מבדיקה שערכתי אין בנמצא עוד ספר שעונה על הדרישות והצרכים הנ"ל.

ג. סיכום חוות הדעת:

אשר על כן ולאור פרטי הבדיקה וממצאיה אני ממליץ לאשר

מינהל החינוך הדתי מבקש לאשר את רכישת הספר פרקי אבות בהוצאת מכון מופ"ת (ספק יחיד 3(29)עבור תלמידי החמ"ד כספר למידה תוספתי, מעובד, לצורכי החמ"ד להכנת תלמידי החמ"ד ללמידה, עיון, העשרה ואף התמודדות בתחרות החידון הבית ספרי/המחוזי והארצי על מסכת אבות, באשר לא קיים עוד ספר כדוגמתו ואף לא קיימת הוצאה לאור מאושרת בעניין דומה.

בברכה

ובכבוד רב

רש זהבי

מפ"א עי"ס חמ"ד

העתקים:

אברהם ליפשיץ ראש מינהל החמ"ד
אתי אורלב סגנית ראש מינהל החמ"ד
איילה צייאדה - תקציבים